

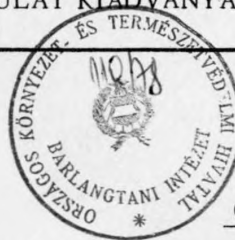
KARSZT-ÉS BARLANGKUTATÁSI TÁJÉKOZTATÓ

1973.

3.

A MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT KIADVÁNYA

TARTALOM

	<u>Old:</u>
ELHANGZOTT ELŐADÁSOK	3
Müller Pál: Beszivárgás a karsztban, a karsztvízszint alakulása	3
Hazslinszky Tamás: A Bihar karsztvidékei	3
JELENTÉSEK	5
Kordos László: Gerinces ősmaradványok az Ocsisnya-tetőről	5
Dr. Mozsáry Péter - Mozsáry Gábor: Beszámoló a VITUKI Barlangkutató Csoport és az Amphora Könnyű buvár SC Kossuth-barlangi szifonfeltárásá- ról	8
Horváth János: Jelentés a barlangi táborról és a Szemlőhegyi-barlang ujabb szakaszának felfedezéséről	10
Zsilvölgyi Melinda: Orvosi szemmel a szemlőhegyi földalatti táborról	12
Lorberer Árpád: Ujabb felfedezések a Pilis-hegy környékén	14
Kékesi György: A Csunya-völgyi Dorka-barlang	15
Dr. Balázs Dénes: 6. beszámoló az Uj-Zélandban folytatott földrajzi ta- nulmányokról	18
HIREK	22
BIBLIOGRÁFIA	26
Slovansky Kras cikkeinek jegyzéke (1957 - 1972 évf.)	28

ELHANGZOTT ELŐADÁSOK

1973. május 21.

Müller Pál:

BESZIVÁRGÁS A KARSZTBAN, A KARSZTVIZSZINT ALAKULÁSA

Az előadás a karszthidrológia egyik alapkérdésével, a karsztvizszintekkel foglalkozott a VITUKI megfigyelőhálózata által szolgáltatott újabb adatok alapján.

A karsztba a csapadékvíz főleg két uton kerülhet: beszivárgással és víznyelőkön át. Ez jórészt megszabja a víz további sorsát is: a beszivárgó víz zömmel a szűk repedésekben mozog (alfa karsztviz), a víznyelőkön bejutó víz főleg kisebb-nagyobb járatokban áramlik (béta víz). A két víztömeg állandó kölcsönhatásban van. A szűk repedésekben mozgó víz összefüggő víztömegként fogható fel, ennek kutakban észlelhető vízszintje-viztűkre van.

A beszivárgó víz mennyisége a vízszintváltozásokban tükröződik: erősebb beszivárgáskor a vizet a karszt tározza és fokozatosan adja le a forrásoknak. A jelenség részleteiben igen bonyolult, de mégis egyszerű, matematikai módszerekkel jól közelíthető, "modellezhető". A csapadék után általában 1-3 hónapig emelkedik a viztűkör, majd asszimptota-szerű görbével közelíti meg a forrás szintjét. Ez a vizállás görbe az ugynevezett gamma függvény görbéjéhez hasonlít, így az egyes csapadékok hatása különválasztható és hatásuk erőssége (a beszivárgás, s így a forrásokban várható vízhozam) számítható lesz.

1973. május 28.

Hazslinszky Tamás:

A BIHAR KARSZTVIDÉKEI

Az Erdélyi-szigethegység központi részét elfoglaló Bihar területén mintegy 120 barlangot tartanak nyilván. Egyik legérdekesebb része az 1200-1300 m magasan elterülő Pádis-karsztfennsík és a hozzátartozó hidrográfiai rendszer.

A 36 km² nagyságu fennsíkön összegyűlő csapadékvizet 13 víznyelő vezeti le. A víz 3-3,5 km-es földalatti ut végén, 150 méterrel alacsonyabb szinten lát ismét napvilágot, hogy alig 1 km-es kanyargás után a Ponor-réten ismét elnyelődjön. Ujabb 150 m szintet veszítve, 200 m mély szakadékdolina, a Csodavár alján jelenik meg, ahol a 70 m magas bejárati barlangalagutban ismét eltűnik. Hosszu földalatti ut után a hatalmas Galbena-forrásban lát ismét napvilágot, végül a széditően vadregényes Galbena-szurdokon végigzuga megnyugszik a patak és a Fekete-Körösbe torkollik.

Az előadó bemutatta a továbbiakban a Meleg-Szamos forrásvidékét, a Szkerisórai-jégbarlangot és környékének karsztjelenségeit, a 30 barlangot magába rejtő Szegyeteli-völgyet, végül a Sebes-Körös Rév - Sonkolyos közötti szakaszát a Révi-barlanggal és a Szelek-barlangjával.

Az előadást több térképázzlat, rajz és 150 színes diapozitív tette szemléletessé.

JELENTÉSEKGerinces ősmaradványok az Ocsisnya-tetőről

A VITUKI barlangkutatói Jósvafőn, az Ocsisnya-tetőn 1972 nyarán egy biztató berogyást kezdtek bontani, s ideiglenesen a feltárandó üregnek a "Ciprus-barlang" nevet adták. A kutatóaknából 5,5 m mélységből mészkőlapok közül (lásd ábra) kb. 5 cm vastag sárga, kötörmelékes agyagkitöltésből Maucha László gyűjtött először mintát, amely Krolopp Endre közvetítésével került hozzám, Ezután 1972 aug. 8-án eredeti rétegből kb. 15 kg mintát vettem, amelyet Jósvafőn kiiszapoltam és kiválogattam. Az előkerült fauna a következő fajok maradványait tartalmazza:

Fajok:	egyedszám:
Gastropoda indet.	
Limax sp.	
Anura indet.	
Ophidia indet.	
Sorex minutus LINNÉ	1 törpe cickány
Sorex araneus LINNÉ	3 erdei cickány
Crocidura leucodon (HERMANN)	4 mezei cickány
Clethrionomys glareolus (SCHREBER)	7 erdei pocok
Arvicola terrestris (LINNÉ)	1 vizipocok
Pitymys subterraneus (DE SELYS LONGCHAMPS)	3 földi pocok
Microtus arvalis (PALLAS)	7 mezei pocok
Microtus oeconomus (PALLAS)	1 patkányfejű pocok
Microtus cf. nivalis (MARTINS)	1 havasi pocok
Apodemus sylvaticus (LINNÉ)	2 erdei egér
Ochotona pusilla PALLAS	1 fütttyentő nyul

Az aránylag szerény faj- és egyedszámú fauna összetétele ellentétes jellegű: egyrészt még megvannak a hűvösjelző fajok (*Microtus cf. nivalis* és *Ochotona*), másrészt a holocénra jellemző, melegkedvelő, ujonnan bevándorolt alakok is

megtalálhatók (*Crocidura*, *Pyromys*), amelyek valószínűleg a gyors felmelegedés során hatoltak északra.

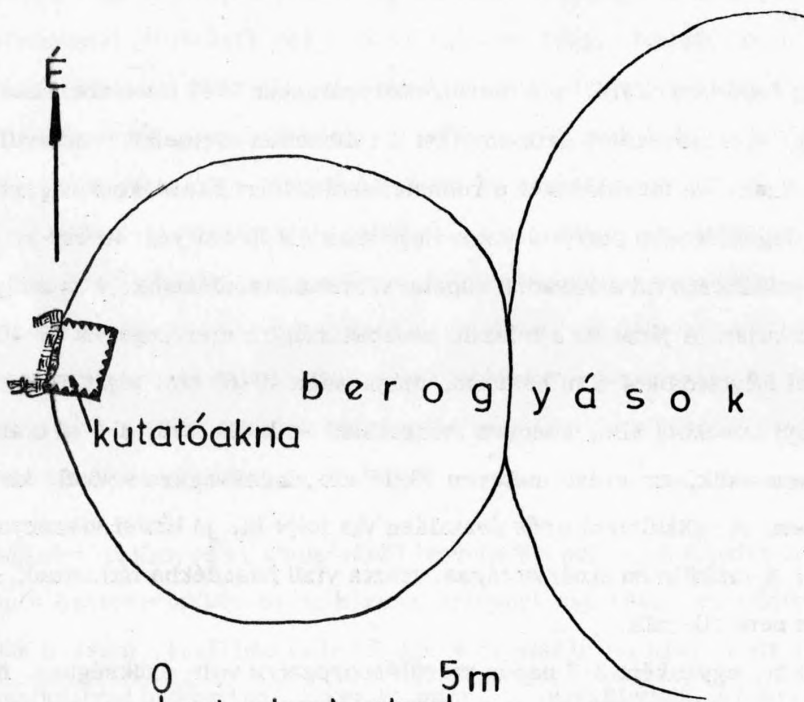
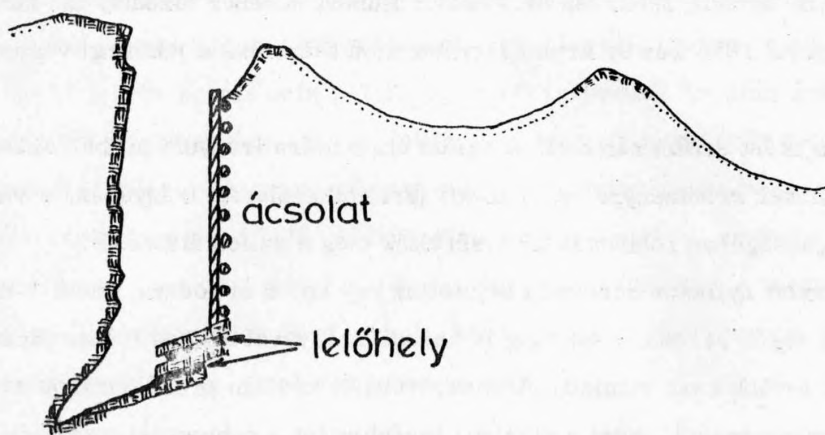
A fauna igen hasonlít a Vass Imre-barlang tárójából előkerültekhez (Táj, 1972/2.), de annál valószínűleg valamivel idősebbek. Az előkerült faunát összevetve a magyarországi holocén vezérfaunákkal, ill. más Jósvafő környéki posztglaciális üledékek maradványaival, megállapítható, hogy a fenti maradványokat tartalmazó kitöltés kora a holocén boreális szakaszának első felére (kb. i. e. 8000-7000, mogyoró kor, Bajóti szakasz, mezolitikum) tehető.

A csontok bagolyköpetből származnak, s annak felhalmozódásához üregnek kellett lenni. Így valószínűsíthető, hogy a kutatóknak egy a mezolitikumban eltömődött barlang bejáratí szakaszát harántolta.

Köszönöm a VITUKI kutatóinak, hogy felhívták figyelmemet a leletekre, s egyben kérem a többi csoport tagjait is, hogy a gyakran előkerülő régészeti és őslénytani leleteket feltétlenül jelentsék.

Kordos László

JÓSVAFŐ, OCSISNYA-TETŐ

5339

Beszámoló a VITUKI Barlangkutató Csoport és az Amphora
Könnnyübuvár SC Kossuth-barlangi szifonfeltárásáról

A Kossuth-barlang feltárása dr. Kessler Hubert nevéhez fűződik, aki kutató-csoportjával 1956-ban az árvizi forrásszájon behatolva a jelenlegi végpontig jutott.

A továbbjutást szifon zárta el. A szifon átuszására irányuló próbálkozások nem vezettek eredményre. A vizalatti járat feltételezett irányában, a víztükör magasságában robbantással kísérelték meg a szifon áttörését.

A robbantott nyíláson keresztül bejutottak egy kb. 6 m hosszú, max. 1 m széles, két végén záródó, a barlang fő hasadékirányával azonos irányú járatba, melyből tovább csak vizalatti járat vezetett. A későbbi próbálkozások sem jártak eredménnyel, mert a vizalatti továbbjutást a robbantási törmelék is nehezítette.

A szifon feltárására irányuló merüléssorozatunkat 1969. novemberében kezdtük meg. A természetes szifonnyílást a robbantási törmelék rendkívül beszűkítette, ezért a merüléseket a robbantással feltárt hasadékból végeztük.

A járat legszélesebb pontja a víz szintje alatt kb 20 cm-rel 40 cm-re szűkül. E szűkületen túl a hasadék kupola-szerűen kiszélesedik, 4 m mélyen elértük az alját. A járat itt a felszíni hasadékirányra merőlegesen 35-40°-os lejtéssel folytatódik 4-5 m hosszan, magassága 40-60 cm, alját ökölnyi-gyermekfejnyi kövekből álló, könnyen mozgatható omladék fedi. 4-5 m után a járat alja ellaposodik, az utolsó méteren 10-15 cm magasságúra szűkül, kb 3 m szélességben. A szűkületből erős áramlású víz folyt ki, jó látási viszonyokat teremtve. A szűkületen átnézve tágas, tiszta vizű hasadékba láthattunk, átjutni azonban nem sikerült.

További öt, egyenként 3-7 napos merüléssorozatra volt szükségünk, hogy a szűkületet járhatóvá tegyük. Munkánkat számos körülmény nehezítette: a szűk járatkeresztmetszet miatt egy palackos 7-8 l-es készüléket tudtunk csak hasz-

nálni, melynek levegőmennyisége az adott 8 m-es mélységben 35-40 percre volt elegendő. Készülékeinket felvenni nem lehetett, így azt egyik kezünkbe fogva toltuk magunk előtt, másik kezünkben reflektorainkat tartottuk. Az I. szűkületen átjutva a lejtős járatba haránt fekve lábbal igyekeztünk áttolni a lerobbantott törmeléket a II. szűkületen túlra, ahol a járat láthatóan kiszélesedett. A víz nagyon hamar zavarossá vált, így a bontást többnyire vaktában végeztük: kb 5 perc bontás után 1-2 perc pihenőt tartottunk, mialatt a víz az erős áramlás következtében annyira feltisztult, hogy a tapogatózás mellett szemünkkel is ellenőrizhettük a végzett munkát. Egy-egy merülés egyéni türelmünk szerint 25-35 percig tartott a 14°-os vízben. Naponta 2-2,5 órát merültünk, buváraink és készülékeink állapotától függően. A merülések után készülékeinket minden alkalommal kihoztuk a barlangból, hogy a nap hátralévő részében a másnapi munkához feltöltsük.

1972. április 1-én sikerült a szűkületet a törmeléktől annyira megtisztítani, hogy biztonsággal átusszunk rajta. A szűkület után tágas hasadékba jutottunk, mely várakozásunkkal ellentétben továbbra is lefelé vezetett: az eddigi 35-40°-os lejtéssel a főhasadék irányával párhuzamosan folytatódott 28 m mélységig. A járat szélessége átlag 2 m, magassága 3 m, hossza az indulástól számítva 50 m. A járatban vízmozgás alig észlelhető, ezt azonban a hirtelen keresztmetszet-növekedés kellően magyarázza. A jelenlegi végponton újabb szűkület nehezíti a továbbjutást: az ismét erősen áramló víz agyagos szűkületből folyik ki, melynek mérete a II. szűkületével többé-kevésbé azonos. A szűkület előtt kürtő indul felfelé, melyben vízmozgás nem észlelhető, ezért idő hiányában ennek bejárását későbbre halasztottuk.

A III. szűkület leküzdése az eddigiéknél lényegesen nehezebb feladat: a falakat ugyanis finomszemcsés agyag borítja, melynek egy részét eltávolítva lehetne csak beúszni a továbbra is lejtő, kb. 4 m hosszú járatba. A víz zavarosodása ugyanolyan hamar bekövetkezik, mint a II. szűkületnél, a feltisztulás azonban a sokkal gyengébb áramlás miatt jóval lassabb. Naponta így csak egy merülést végezhetünk. A szűkületben dolgozó buvár biztosítására is más mód-

szert kell keresnünk, mert az eddigi, felszínről történő biztosítás a viszonylag nagy távolság és a nehezen járható szakaszok miatt nem kielégítő.

Kutatásainkat folytatjuk.

Dr. Mozsáry Péter

Mozsáry Gábor

Jelentés a barlangi táborról és a Szemlőhegyi-barlang újabb szakaszának felfedezéséről

A Ferencvárosi Természetbarát Sportkör Barlangkutató Szakosztálya 1973.

IV. 4-14-ig földalatti tábor rendezett a Szemlőhegyi-barlangban.

II. 11-én kutatócsoportunk az Agyagos-teremből, az agyag kiemelése közben egy kis átjárót talált, mely egy újabb üreg boltozata alá vezetett. A további igen nehéz előrejutást, előrekuszást már a rések északkeleti iránya diktálta. A földalatti tábor egyik fő célja a járatok továbbtárása volt.

A táborozás első felében a kutatók átvizsgálták a barlang magasbanyuló hasadékait. Így a Hosszu-folyosó felsőszakaszában kisebb fülkét találtak. Az Óriás-folyosó hátsó hasadékában áthatoltak az omladék egy szűkületén, ahol az 1962. évi felmérők nem tudtak átjutni és felmérték ezt a magas járatot. Ellenőrizték a barlang néhány omladékos pontjának biztosító ácsolatait, valamint megvizsgálták a vaslétrák beépítésének lehetőségét.

Az agyagos terem utáni boltozatok alatt haladtak előre. Ezen az agyagos, törmeléktől feltöltött részen áthatolva IV. 10-én nagyméretű termet fedeztek fel. Az összekötőszakasz és a terem iránya szerint már látható volt, hogy az eddig általában teljesen feltöltöttek vélt Kinizsi-hasadékrendszer járható részét

találták meg. A 11-én éjjel történt vázlatos felméréskor már akadály nélkül jutott tovább a kutatócsoport a járat jelenlegi, nagyméretű, omladékkal elzárt végpontjáig.

Az ujonnan felfedezett szakasz igen nehezen átkuszható bejárati része hasadékos, kürtős boltozat. Az első szabad üreg, a barlang főjáratainál nagyobb szélességű, hasonló bevonatu, 17 m hosszú, 4-7 m magas terem. Egy nagy méretű omlás után stabil folyosó szakasz következik, melynek dus, változatos formájú kéregezés-diszei vannak, azután a járat egy második lazább omladékkal zárul. Az új járat vetületi hossza 80 m.

A barlang térszerkezetéből adódóan magasabb helyzetű, mint a vele majdnem párhuzamosan húzódó Hosszu-folyosó, így a felszint jobban megközelíti. A jelenlegi végpont omladéktermének szerkezeti főtörése távolabb valószínűleg metszi a Hosszu-folyosót preformáló hasadékokat. A két járatot lezáró omladékban az üregek már 6-8 m-re megközelíthetik egymást.

Az egész járatnak, de főleg omlás zónáinak, még fel nem mért hasadékanak és kürtőinek a felszínhez való közelségével a terület építkezéseinél számolni kell. Erről a II. kerületi Tanács Építési osztályát értesítjük.

A domblegtőhöz közel húzódó, mégis nagyméretű járható szakaszokkal rendelkező barlangrész megtalálása arra figyelmeztet, hogy a barlangnak még jelentős szakaszai tárhatók fel. Ezek helyzetére a barlang hasadékrendszeréből következtetni lehet. Feltáró kutatásuk nagyobbrészt az értékes képződmények megsértése nélkül, a csupasz felsőjáratokból indulhat. A kutatás a barlang szépségét nem rontaná.

A barlang valószínűleg sokkal nagyobb és értékeesebb mint amit belőle jelenleg ismerünk.

A barlang megóvásához szükséges az Országos Természetvédelmi Hivatal segítsége, továbbkutatásához pedig rendkívüli kutatási engedélyt kértünk.

Az új barlangrésznek a barlang más járataival azonos kivitelű, részletes felmérését később végezzük el. Jelen állapotában az átjárószakasz nehézsége pontos mérést nem tesz lehetővé.

A táborozás alatt végzett orvosi vizsgálatokról Zsilvölgyi Melinda ad jelentést. A kutatócsoport fiatalságának erről a jelentős vállalkozásáról, a tábori életről, megfigyeléseikről Puskás Csaba, a táborozás vezetője készít részletes tájékoztatást.

A vázlatos felméréssel kiegészített térképet Szakosztályunk a Társulat Térkép-tárának átadja.

Horváth János

Orvosi szemmel a szemlőhegyi földalatti táborról

A szemlőhegyi-barlangba tervezett 10 napos földalatti tábor megkezdése előtt pár nappal - korlátozott lehetőségemhez mérten - alkalmassági vizsgálatot végeztem a 6 résztvevőn. A vizsgálat az előző betegségek felvételére, a szív és tüdő meghallgatására, vérnyomásmérésre terjedt ki, valamint a pulzusszám és változásának rögzítésére 10 fekvőtámasz elvégzése után. Mind a 6 fiú már évek óta sportolt, többször vettek részt sportorvosi vizsgálaton is, tehát a táborban való részvételnek kontraindikációja nem volt. A vizsgálatok is ezt igazolták, a fizikális szív és tüdővizsgálatnál eltérést senkinél sem észleltem. A vérnyomás átlagosan 120/80 volt, a pulzusszám 80/min.

Közvetlenül a táborozás megkezdése előtt, a nagy mennyiségű felszerelésnek az Óriás-terembe több fordulóval történt levitele után már csak a vérnyomás és szívfrekvencia ellenőrzését végeztem. Ezek az adatok az alkalmassági vizsgálaton észlelthez képest csak minimális eltérést mutattak.

A táborozás 6. napján a barlangban ismételt meg a leszállás előtti vizsgálatokat. 3 táborozó éppen akkor érkezett vissza 6 órás munkából, 3 pedig pihenő után dolgozni készülődtek. Így alkalmam volt a fizikai igénybevétel közvetlen hatását is észlelni, amely azonban csak kismértékben, bőven belül még a fizioiógias határokon emelte a vérnyomást és pulzusszámot. A legmagasabb vérnyomás érték 140/90 Hgmm, a pulzusszám 100/min alatt volt. A táborozók hangulatát kifogástalannak találtam a hypothermia legkisebb tünete sem mutatkozott egyikükön sem. Munka után viszonylag száraz overált váltottak, olvasáshoz meleg tréningruha állt rendelkezésükre. Étvágyuk jó volt, minden nap ettek meleg ételt, táplálékuk C vitaminban gazdag volt, egészségügyi panaszról senki sem számolt be.

A tábor befejezésekor a tábor kellékének felhordása után történt ismét ellenőrzés. Ekkor csaknem mindenkinél átlag 10 Hgmm-el magasabb vérnyomást és 10-20-szal az előzőeket meghaladó pulzusszámot találtam. A diastole nem emelkedett a vérnyomásnál, az előbb említett magasabb értékek a vizsgálatot közvetlenül megelőző igen erős fizikai megterhelésnek tudhatók be. Ezt az is igazolja, hogy az egyeseknél észlelt kiugró értékek után a kis idő múlva történt ellenőrzés már teljesen a nyugalmi fizioiógias értéknek megfelelő volt.

A 10 napos táborozás alatt említésre érdemes megbetegedés vagy sérülés nem történt. A mentőláda használatára szükség nem volt. A táborozást követően sem jelentkezett senkinél meghülés vagy más megbetegedés.

Zsilvölgyi Melinda
szigorló orvos

Ujabb felfedezések a Pilis-hegy környékén

A Pilis-hegy karsztjáról 1973. március 5-én tartott előadás után a Budapesti X. kerületi Természetbarát S. K. turistái (Dévai József és társai, az MKBT egyéni tagjai), - akik korábban a Pilis-hegyi-viznyelőbarlang kutatásával is foglalkoztak, - terepbejárásokat tartottak a Pilis-hegy nyugati oldalán, amelynek során megtalálták az előadás során említett, e sorok írója által 1972-ben felfedezett 2 sz. Desoto elnevezésű viznyelő mellett az előadásban földtani alapon kimutatott 3. sz., Klastrompusztai-viznyelőt is.

A turistacsoport tagjai felvették a kapcsolatot az előadóval, eredményes próbabontást végeztek az említett 2. sz. viznyelőben és a további, közös turák során újabb barlangokat és viznyelőket, kőfülkéket fedeztek fel a Pilis-hegy nyugati oldalán és a fennsíkron.

Az egyiket ezek közül Urbanics Ferenc bányász, piliscsévi lakos mutatta meg a kutatóknak. Ez a barlang a II. világháború alatt vált ismertté, a háborús események során valószínűleg fedezéknek vagy raktárnak használták, erre utalnak az omladékokban talált derékszij-darabok és egy db töltény. Jelenleg kb 5 m mélységig és 12 m hosszan ismert; három teremből, gömbfülkékből áll, hévizes és hidegvizes eredetű képződmények: borsókövek, cseppkövek, lublinit kristályok és montmilch egyaránt találhatóak benne. Feri ajándéka - barlangnak neveztük el.

A közelében Kucsera András egy másik, kisebb cseppkőbarlangot (Juventus-bg.) is felfedezett, amelyben értékes régészeti és paleontológiai nyomokra bukkantunk és a leleteket bejelentettük az illetékeseknek.

Mivel a területen több különböző kutatócsoport is tevékenykedik, amelyek óhatatlanul is megbonthatják a barlangok kitöltésanyagát, ezért ezuton hivom fel a kutatótársak figyelmét, hogy hasonló esetekben azonnal tegyenek beje-

lentést a Nemzeti Múzeum adattárában vagy a Budapesti Történeti Múzeum Régészeti Osztályán. Szakszerűtlen bontások esetén ugyanis pótolhatatlan értékeket pusztíthatnak el, amelyekkel az esetleg "kitisztogatott" barlangjárat egyáltalán nem áll arányban.

Lorberer Árpád

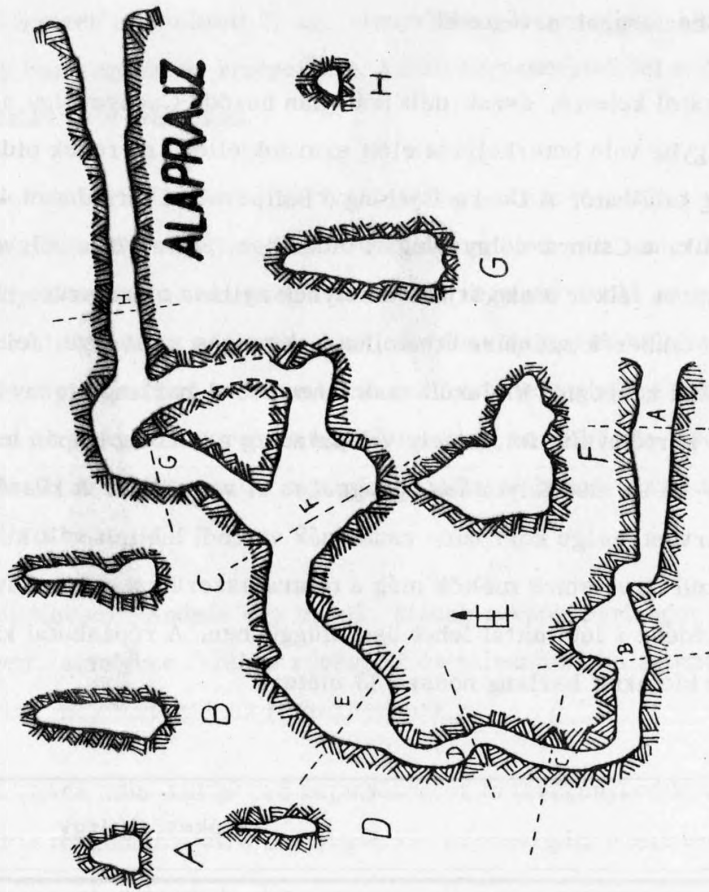
A Csunya-völgyi Dorka-barlang

A Vörös Meteor Diogenész Barlangkutató Csoportja 1972. tavaszi terepbejárása során talált rá a Bükk-hegységbeli Csunyvölgyben az alább leírt üregre és azt Dorka-barlangnak nevezte el.

A Répáshutától keletre, észak-déli irányban huzódó Csunyvölgy alsó szakasza, a Balla-völgybe való betorkollása előtt szurdokjellegű meredek oldalában számos kisebb üreg található. A Dorka-barlang a Balla-völgyi torkolattól 400 m-re északra nyílik, a Csunya-völgy nyugati oldalában, 30 m-rel a völgytalp felett. Tulajdonképpen félkör alakú átjáró amelynek nyílása olyan szűk, hogy csak vékony alkatú emberek számára áthatolható. A magas szelvényű, felül legömbölyített járatok korróziós kialakulásuk lehetnek. A barlang mennyezetébe egy 7 m magas kürtő nyúlik fel, amely valószínűleg a barlang talpán lefelé is folytatódik, de ez az alsó folytatása agyaggal is ki van töltve. A kürtő tetejébe torkolló karvastagságú korróziós csatornák vizéből lublinit vált ki. A képződmények közül figyelemre méltók még a tetarataszerű cseppkőfolyások, amelyeknek képződése a lublinittal lehet összefüggésben. A répáshutai kifejlődésű mészkőben kialakult barlang hossza 33 méter.

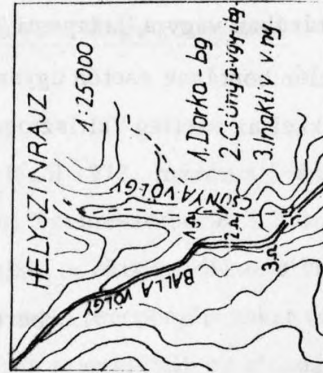
Kékesi György

DORKA-BARLANG

0 1 2 3 m

1:100

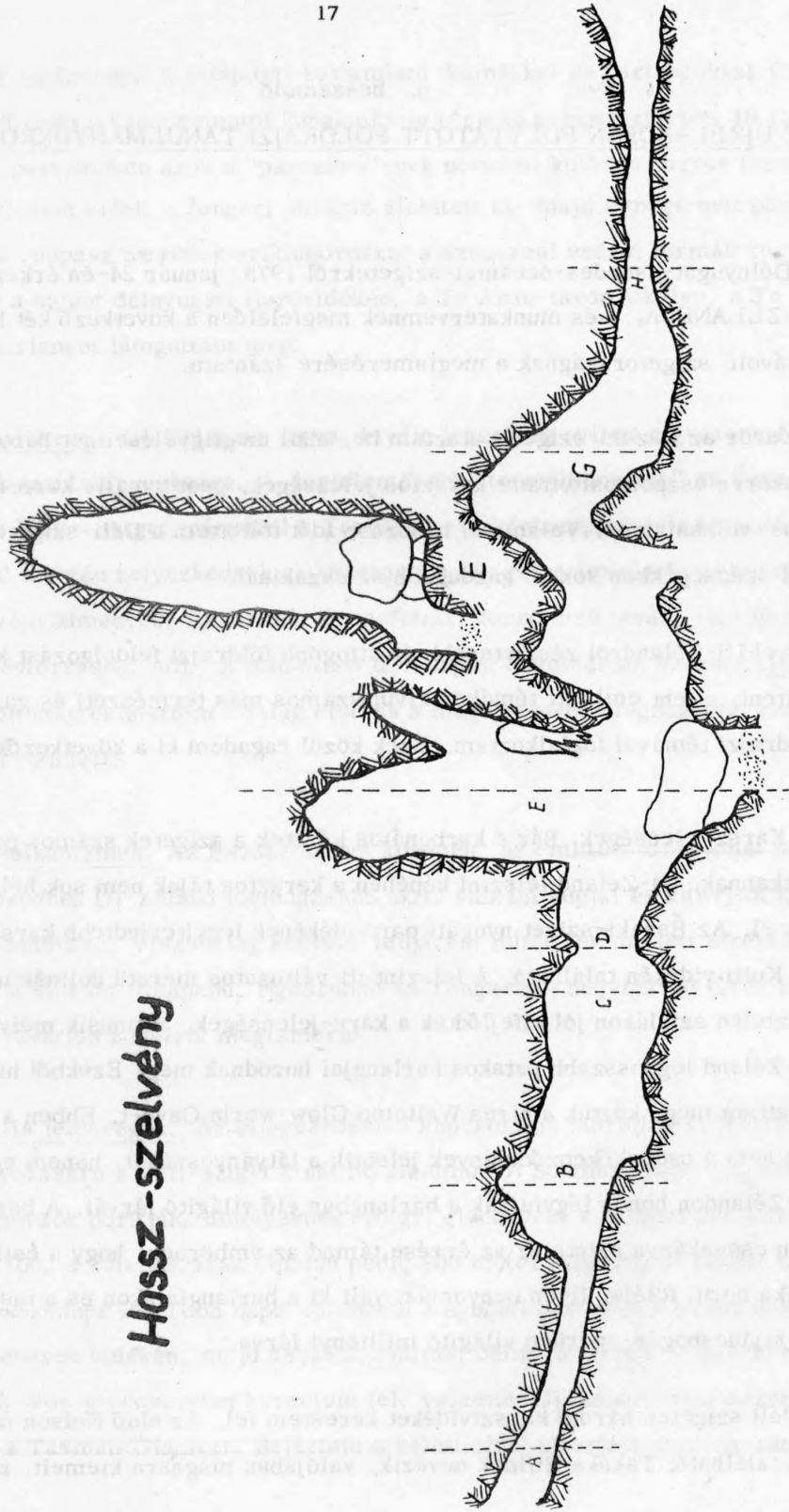

Felmérte: V.M. Diogenész

Szerk.: Kékési György

1973.

Hossz - szelvény

5339

6. beszámoló

AZ UJ-ZÉLANDBAN FOLYTATOTT FÖLDRAJZI TANULMÁNYOKRÓL

A Délnyugat-csendes-óceániai-szigetekről 1973. január 24-én érkeztem vissza UJ-ZÉLANDBA, és munkatervemnek megfelelően a következő két hónapot ennek a távoli szigetországnak a megismerésére szántam.

Először az Északi-szigetet utaztam be, ahol megfigyeléseimet három fő témakörre öszpontosítottam: karsztos jelenségek, geotermális körzetek és reoens vulkanizmus. Valamivel hosszabb időt töltöttem a Déli-szigeten, amely táji szépségekben sokkal gazdagabb az északinál.

Mivel Uj-Zélandról részletesebb és átfogóbb földrajzi feldolgozást kívánok készíteni, a fent említett témákon kívül számos más természeti és gazdasági földrajzi témával foglalkoztam. Ezek közül ragadom ki a következőket:

1. Karsztjelenségek. Bár a karbonátos kőzetek a szigetek számos pontján előbukkannak, Uj-Zéland felszíni képében a karsztos tájak nem sok helyet foglalnak el. Az Északi-sziget nyugati partvidékének legkiterjedtebb karsztvidéke Te Kuiti vidékén található. A felszint itt változatos méretű dolinák uralják, a meztelen sziklákon jól kifejlődtek a karr-jelenségek, a fennsík mélyén pedig Uj-Zéland leghosszabb patakos barlangjai huzódnak meg. Ezekből hármat látogattam meg, köztük a híres Waitomo Glow-worm Cave-t. Ebben a barlangban nem a cseppkőképződmények jelentik a látványosságot, hanem egy csak Uj-Zélandon honos légyfajnak a barlangban élő világító lárváit. A barlangi folyón csónakázva szinte az az érzése támad az embernek, hogy a csillagos éjszaka borul föléje. Ilyen benyomást vált ki a barlangfalakon és a mennyezeten szentjánosbogár-szerűen világító milliónyi lárva.

A Déli szigeten három karsztvidéket kerestem fel. Az első Nelson tartományban található: Takaka Hillnek nevezik, valójában magasra kiemelt, kristályos

mészköből (márványból) felépített karsztlató dolinákkal és barlangokkal. Délebbre bejártam a Charlestontól Punakaiki-ig terjedő karszterületet. Itt található a partvidéken azok a "pancakes"-nek nevezett különös karros formációk, amelyeket előbb a tengeri abrúzió alakított ki, majd a megemelt parti teraszon a csupasz meredek sziklabordákat a szubareál erúzió formált tovább. Végezetül a sziget délnyugati fjordvidékén, a Te Anau-tavon átkelve, a Te Anau nevű barlangot látogattam meg.

2. Thermal Areas. Uj-Zélandot járva, kiváló lehetőség nyílt a geotermális jelenségek tanulmányozására. A legjelentősebb "termálkörzetek" az Északi-szigeten a White-sziget irányából a Tongariro-vulkánkomplexumig terjedő fő törésvonal mentén helyezkednek el. Fontosabb felszíni jelenségek: gejzirek, tatarata-képződmények, fumarolák és mofetták, forró vizű tavak, iszapfortyogók, hévforrások, stb. A föld alatti hőenergiát sokoldalúan hasznosítják. Wairakiban megtekintettem a világ első és a maga nemében legnagyobb geotermális erőművét.

3. Aktiv vulkanizmus. Az Északi-sziget közepén, az említett törésvonal mentén, emelkednek Uj-Zéland legmagasabb aktiv vulkáni kupjai és kiterjedt ignimbrít-fennsíkjai. Viszonylag kedvező időjárási feltételek mellett sikerült mindhárom vulkánt (Ruapehu, Ngauruhoe és Tongariro) hegymászó turák keretében közvetlen közélről megismerni.

4. Glaciális jelenségek. Az eljegesedéssel kapcsolatos morfológiai jelenségek tanulmányozására a Déli-sziget kínál bő alkalmat. A Southern Alps magaslatait ma is jégmezők borítják, amelyeknek völgyi gleccserei a nyugati csapadékos partokon 300, a keleti száraz oldalon pedig 800 méter tengerszint feletti magasságig ereszkednek le. Több napot töltöttem a nyugati partokon a Franz Josef- és Fox-gleccserek vidékén, majd összehasonlítási célból a keleti völgyekben a Moulter- és Hooker-gleccsereket kerestem fel, valamint Uj-Zéland leghosszabb jégfolyóját, a Tasman-Glaciert. Bejártam a keleti oldal kiterjedt moréna-sáncait,

amelyek Uj-Zéland legnagyobb, részben a tenger szintje alá mélyített glaciális tavait zárják közre (Tekapo-, Pukai-, Ohau-, Hawea-, Wanaka-, Wakatipu-, Te Amau- és Manapouri-tavak). Sikertült eljutnom és sok dokumentum felvétel készíteni a sziget délnyugati, gleccservájta fjordokkal felszabdalt, zord vidékeire is (Milford Sound, Doubful Sound).

5. Flóra és fauna. A sok ezer kilométeres szárazföldi utazás során átfogó képet nyerhettem a természetes flóra zónális változásairól az északi kauri rengetegektől a fjordvidék sűrű nothofagus (déli bükk) erdőségéig. Az Alpokban a vertikális zónák változó növényvilágáról készítettem sok fényképet, ugyszintén a nyugati és a keleti partok igen ellentétes növényzetéről. Megismerkedhettem Uj-Zéland endemikus (pl. kiwi, takahe, toutara stb.) és betelepített (Oposszum, szarvas, nyul stb.) állatvilágával, az utóbbiakkal kapcsolatos problémákkal.

Az uj-zélandi emberföldrajzi vizsgálódásaim köréből a következőket emelhettem ki:

1. Maorik. Az európai népek megjelenése előtt a szigeteken polinéziai eredetű maori lakosság élt, az ausztráliai őslakóknál jóval magasabb kulturális fokon. Különösen az Északi-szigeteken tett utazásaim során megismerkedhettem a maorik történeti multjának emlékeivel és e népcsoport jelenlegi életkörülményeivel. A törvények teljes egyenjogúságot biztosítanak a maori és a "pakahe" (bevándorolt európai) lakosság számára, sőt bizonyos kiváltságokat biztosítanak az őslakóknak, a maorik társadalmilag mégis hátrányos helyzetben vannak.

2. Népgazdaság. Uj-Zéland a világ egyik legfejlettebb állama, a lakosság életszínvonala jóval meghaladja a magyarországit. Kissé ellentmondásos, hogy ez a gazdaság (a nemzeti jövedelem zöme egyszerű legeltető állattenyésztésből származik). Utazásaim kapcsán meglátogattam számos farmot és ismerkedtem a gazdálkodás problémáival.

3. Energiagazdálkodás. Uj-Zéland a világ egyik legjobban villamosított állama. A villamos energia 90%-át vízierőművekben állítják elő. Jelenleg is hatalmas építkezések folynak, amelyek teljesen megváltoztatják a szigetek természetes hidrográfiáját. Az Északi-szigeten a Waikato folyón 8 erőművet építettek, közülük hármat meglátogattam. A waikato-i erőművek természetes víztárolója a Taupo-tó, Uj-Zéland legnagyobb tava, amelynek táplálására most újabb folyók vizét terelik át.

A Déli-szigeten megtekintettem a nem régen elkészült Manapouri Powerstation-t, Uj-Zéland jelenlegi legnagyobb, 700.000 kW kapacitású vízierőművét. Az erőművet 500 láb mélységben a Manapouri-tó alatt létesítették a föld gyomrában. A Manapouri- és a hozzá kapcsolódó Te Anau-tó vize eddig a Waiu-folyóban déli irányban folyt le, most az erőmű turbináiból kikerülő víztömeget föld alatti csatornán át nyugat felé, a Tasman-tengerre néző egyik fjordba vezetik. A Manapouri Erőműben nyert energiával látják el az ugyancsak most létesített bluffi alumíniumkohókat, ahol az ausztráliai Queensland-ből (Weipa) odaszállított timföldet dolgozzák fel.

A rendkívül segítőkész uj-zélandi szervek jóvoltából megismerkedhettem egy harmadik nagy természetátalakító tervvel, és megtekinthettem az építkezéseket is. Az ún. Upper Waitaki Hydro Project keretében csatornák és alagutak segítségével három nagy tó (Tekapo, Pukaki és Ohau) vizét egyesítik és a létesítendő erőművekben újabb 800.000 kW energiát nyernek.

Uj-Zélandi utazásaim során eljutottam csaknem valamennyi nagyobb városba (Auckland, Wellington, Christchurch, Dunedin, stb.), tanulmányoztam a városfejlesztési terveket. A kormány nagy erőfeszítések árán fejleszti a közúti hálózatot, amit a nagy autóállomány megkövetel (Minden "másfél" lakosra jut egy autó.)

Tanulmányaim befejeztével 1973. március 12-én búcsút vettem Uj-Zélandtól, és a Fairstar nevű óceánjáróval visszaindultam Ausztráliába.

Dr. Balázs Dénes

HIREK

Társelnökünk kitüntetése

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a gyárak és bányák államosításának 25. évfordulóján Jamrik Károly bányamérnököt, Társulatunk társelnökét a Munka Érdemrend ezüst fokozatával tüntette ki.

Társelnökünknek a szocializmus magyarországi győzelme érdekében, a szocialista építőmunkában szerzett kimagasló érdemeiért kapott magas kitüntetéséhez szívből gratulálunk és további eredményes munkájához jó egészséget, sok sikert és jó szerencsét kívánunk!

A Barlangi Mentőszolgálat törzsgárdája állami bizottság előtt sikeres mentővizsgát tett. A Magyar Vöröskereszt mozgalmat indított, hogy minél többen sajátítsák el különböző szinteken az elsősegélynyújtás ismereteit. Az országos mozgalom beindításaképpen 1973. március 8-án a Barlangi Mentőszolgálat 13 tagja elsőként vizsgázott le az Egészségügyi Minisztérium által létrehozott állami vizsgabizottság előtt, amelyben dr. Papp Zoltán országos mentőfőorvos elnökölt. Mentőszolgálatosaink a magas szintű követelményeknek kiválóan megfeleltek.

D. Gy.

125 éves a Magyarhoni Földtani Társulat

Az első magyar tudományos egyesület, a Magyarhoni Földtani Társulat, amelyből a mi Társulatunk is kifarjadt, 125. születésnapját ünnepelte április 25-én. Társulatunkat elnökségünk több tagja képviselte az ünnepi közgyűlésen és ott elnökünk az alábbi szavakkal köszöntötte jubiláló anyaegyesületünket:

Tisztelt Ünneplő Közönség!

Nagyon meleg szeretettel és mély tisztelettel köszöntöm a 125 éves Magyar-

honi Földtani Társulatot egyik leányegyesülete, a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat lelkes tagsága és vezetősége részéről. Egyesületünk közel háromnegyed évszázada alakult előbb önálló szakosztállyá a népes és virágzó Magyarhoni Földtani Társulat kebelében, majd később önálló egyesületté szerveződött. Ez az önállósodás azonban nem jelentett az anyaegyesülettől való eltávolodást semmilyen vonatkozásban.

Ahogy a karsztkutatás és a barlangkutató egymástól nem választható el, úgy a földtantól sem választható külön. A karsztjelenségek földtani képződmények. A világ karsztjelenségei talán a legérdekesebb földtani képződmények és objektumok, amelyek az oldható és ezáltal karsztosodó kőzetek sorában a nagy kiterjedésű mészkőhegységektől a formában talán leggazdagabb kalcit-kristályokig szakmailag is és esztétikailag is a legtöbbet nyújtó képződmények közé tartoznak.

A karsztok a szilárd földkéreg igazi harmadik dimenziójába, a földfelszín alá, a mélységbe is bevezethetik azok kutatóját. Az ilyen helyeken a mélybe vezető barlangok környékén mélyfurások nélkül is feltárul a földkéreg karsztos részének szerkezete.

Kellő földtani alap nélkül nincs helyes tudományos eredményekkel járó karszt- és barlangkutató. Ezt az igazságot a hazai karszt- és barlangkutatók soha nem tévesztették szem elől.

E néhány szerény gondolat jegyében kívánom ismételtén a legjobbakat az ünneplő Magyarhoni Földtani Társulat Elnökségének és Tagságának. Érjen meg ez az egyik legnagyobb és leghosszabb multu magyar tudományos társulat még sok ilyen szép, kedves jubileumot, vezesse tagságát mind nagyobb eredményekhez és sikerekhez, hogy mind sikeresebben istápolhassa a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulatot is.

Dr. Láng Sándor

A Mátyás-hegyi-barlangban jubileumi tura zajlott le március 24-én délután Mohos Béla vezetésével, aki 25 évvel ezelőtt, 1948. március 7-én bontással elsőként kuszott be a szabadságharc centenáriumának tiszteletére elnevezett Centenárisszakaszba, amely az Agyagos-tóig húzódik. Résztvett az emléktúrán Kalmár László is, aki társaival együtt akkor a barlang térképezését végezte. A BETE - teremben dr. Karlóczai János méltatta a 25 év előtti felfedezés jelentőségét.

Az elmúlt 25 év alatt sokaknak nyújtott gazdag élményt a Mátyás-hegyi-barlang Centenáris szakasza és az azóta történt újabb felfedezésekkel kibővült járatai. A jubileum és a felfedezők megérdemlik a megemlékezést.

Kolbe Gábor

Ifjusági tagjaink a Tudományos Diákkörök Országos Konferenciáján

Ifjusági tagjaink sikeresen szerepeltek a Tudományos Diákkörök 1973. áprilisában megrendezett XI. Országos Konferenciáján.

Egerben a biológia szekcióban KORDOS LÁSZLÓ, a Kossuth Lajos Tudományegyetem IV. éves földrajz-földtan-biológia szakos hallgatója "Egy szubfosszilis *Rhinolophus hipposideros* (BECHSTEIN) kronopopuláció vizsgálata" c. dolgozatával országos 1. díjat nyert.

Ugyancsak Egerben a geotudományok szekciójában FOGÁCSÁS GYÖRGY az ELTE V. éves geológus hallgatója "A neutronaktivációs analízis és néhány geokémiai alkalmazási lehetősége" c. dolgozatával az országos 1. díjat és VERRASZTÓ ZOLTÁN az ELTE III. éves földrajz-térképész szakos hallgatója "Budapest vízellátási problémái" c. dolgozatával az ELTE különdíját kapta.

Debrecenben az élelmiszer- és fagazdasági szekcióban FICSÓR JÓZSEF a szarvasi Öntözési és Meliorációs Főiskola végzős hallgatója, a műszaki alszekció 1500 Ft-os különdíját nyerte el "A hévízkutak többlépcsős hasznosításának irányelvi Békés megyében" című dolgozatával.

D. Gy.

Venezuelai Barlangkutató Társulat

D-Amerika legmélyebb zsombolya a: HAITON DEL GUARATARO - 305 méter

1973. május kezdete óta a Venezuelai Barlangkutató Társulat és a Brit Karsztkutató Expedíció "Venezuela 73", amelyet a Lancasteri Egyetem szervezett, felfedezte és feltárta Venezuela és egyben Dél-Amerika legmélyebb zsombolyát Curimagua környékén, amelyik Sierra de San Luis területén Edo. Falcon tartományban van.

Az említett barlang a Curimagua és San Luis közötti országút legmagasabb pontja tájékán nyílik és mindössze 40 m-nyire van ettől az uttól. A bejárat kb 7 m átmérőjű és egy már ismert mélyedés alján nyílik.

A szakadék teljesen függőleges -168 m-ig, a -53m-es mélységben egy kis töréssel. A közelben van még két beszakadás, az egyik 55, a másik 19 m-es, amelyek egy kisebb, mintegy 500 m-es járatrendszerbe csatlakoznak. Van egy kis patak benne, amelynek van egy 6 méteres vizesése. A barlang legmélyebb pontja egy nagy terem -305 méter mélységben.

Az expedíció, amely ezeket a felfedezéseket tette, a következő személyekből áll: David Checkley (az expedíció vezetője), Melvyn Gascoyne, Richard Matthews, Gerard Swift, Philip Chapman, Roger Nichols, John Gardner és Michael Farnworth. A feltárás 6 napig tartott, amely idő alatt egy földalatti táborozás volt -283 méter mélységben.

A SLOVENSKY KRAS I-X. kötetének kivonatos tartalomjegyzéke

A Slovensky Kras a Szlovák Karszt Muzeum kiadványa első ízben 1958. áprilisában jelent meg Liptószentmiklóson. Az azóta megjelent 10 kötet Társulatunk Könyvtárában hiánytalanul áll az érdeklődők rendelkezésére. Jelen Tájékoztatónkban a kiadványok jelentősebb cikkeinek tartalomjegyzékét közöljük. A címek után zárójelben feltüntettük, hogy a cikkek milyen összefoglalóval jelentek meg. Amelyik cím után nincs jelölés, azok a cikkek csak szlovák nyelven jelentek meg.

B E V E Z E T É S

A Szlovák karsztnak és a szlovák barlangoknak gazdag történelmük van. Már 250 éve foglalkoznak a kutatásukkal, s így a kollektív, szervezett feltáró munka is fellelhető a korábbi években. A szlovák barlangkutatók a KSZTL Barlangkutatók Egyesületébe tömörültek, megalapítva a szlovákiai szervezett barlangkutató társadalmat és megkezdték a rendszeres feltáró munkát. Ez volt az az alap, amelyből fokozatosan kifejlődött a mi barlangkutató mozgalmunk.

1951-ben megnyílt a Szlovák Karszt Muzeum, 1954-ben megalakult a SAV (Szlovákia Tudományos Akadémiája) Természettudományi Osztályának Szpeleológiai Bizottsága, 1956-ban pedig az Oktatási- és Kulturális Minisztérium mellett működő Tanácsadó Gyűlés, melynek feladata, hogy a barlangokkal, mint nemzeti kincsekkel, az ország szépségével törődjön.

A szpeleológiai célokat mindenekelőtt elősegítette a "Szlovákia Szépségei" (Krásy Slovenska) c. folyóirat. A folyóirat tevékenysége nagyszámu érdeklődőt kapcsolt be a barlangkutatásba és megteremtette a barlangkutatásban dolgozók további munkájához is a megfelelő fórumot. A Szlovák Tudományos Akadémia földrajzi folyóirata 1955. óta foglalkozik karszttal és barlangokkal időről időre szpeleológiai publikációkat is közölve.

A gyűjteményes kiadványt, amelyet a Szlovák Karszt Muzeum I. Évkönyve, a Muzeum barátainak segítségével indított utnak, egyik erőfeszítése a szlovák barlangkutatók továbblépésének.

Kéréssel fordulunk a barlangkutató és a barlangi muzeum ügy valamennyi barátjához, hogy védelmezzék a karsztot és a barlangokat, amelyek a szlovákiai természet jellemzői, hogy károsodás ne érje azokat.

Kis nemzetként is így lehetünk gazdagok.

S Z E R K E S Z T Ő S É G

(A Slovensky Kras I. kötetében megjelent Bevezetés fordítása)

I.

- BENICZKY, V.: Ohnistei jégszakadék kutatása pp. 5-13.
- DROPPA, A.: Az Ohnistei - szakadék geomorfológiai jellege. pp. 14-23.
- OTRUBA, J.: Az Ohnistei-jégszakadék hőmérsékleti viszonyai.
pp. 24-28.
- BENICZKY, V.: Adalékok a Deményfalvi-jégbarlang történetéhez és
a Béke-barlang megtalálásához. pp. 29-35.
- OTRUBA, J.: A deményfalvi-jégbarlang mikroklíma és az ismétlődő
eljegesedés problémája. pp. 36-58.
- BENICZKY, V.: A Hradoki-barlang. pp. 59-61.
- BENICZKY, V. - JURKOVICOVÁ, M.: Karszt- és barlangok dokumentációja.
pp. 62.
- Bibliográfia - A szlovák karszt- és barlangkutatás irodalma 1946-1956. pp.
63-79.
- IZÁK, L.: Szlovákia karsztjai és a mi barlangkutatásunk. pp.
80-83.
- JANZA, L.: Barlangok védelme, mint a természet kincse.
pp. 84-87.
- BENICZKY, V.: Törvény az államilag védett szlovák természetről.
pp. 88-92.
- JANZA, L.: Hogyan született a Dracia-barlang elnevezés.
pp. 93-94.
- KÁMEN, Sv.: Murányi és Tisolci-karszt. pp. 99-105.
- DROPPA, A.: Karsztjelenségek Motycka mellett. pp. 106-107.
- BENICZKY, V.: Svätöjanski-völgyi kutatások eredménye. pp. 108-109.
- ROZLOZNIK, V.: A Brzotinai-barlang. pp. 110-113.
- BRODNANSKY, J.: A Brestovai-barlang. pp. 114-115.
- BENICZKY, V.: A medvedia-barlang. pp. 116-117.
- BENICZKY, V.: A Deményfalvi-barlang és a Szlovák Karszt Múzeum
látogatottsága. pp. 118-119.

- BENICZKY, V.: Domica felfedezésének 30. évfordulójára. pp. 119.
 JURKOVICOVÁ, M.: II. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszus. pp. 119.
 KÁMEN, Sv.: Suché doly, Teplica és az Időszakos - forrás, mint természetvédelmi terület. pp. 120.
 BENICZKY, V.: - DROPPA, A.: Deményfalvi-barlang pp. 123.
 JURKOVICOVÁ, M.: Lenko, J. - Beniczky, V.: Kirándulás a Deményfalvi-barlangba.

A cikkek német összefoglalóval.

II.

1957 - 1958.

- BENICZKY, V.: A Zvoniva Diera vizsgálata a Pelsőci-fennsíkön.
pp. 5-13. (orosz, német)
 KUBINY, D.: A Pelsőci-fennsík geológiája. pp. 14-17. (orosz, német)
 DROPPA, A.: Zvoniva és környékének geomorfológiai vizsgálata,
pp. 18-24. (orosz, német)
 OTRUBA, J.: Zvoniva Diera-zsomboly meteorológiai jellemzése.
pp. 25-37. (orosz, német)
 BOHUS I.: Szpeleobibliográfia a Magyar Kárpáti Egyesület Évkönyvéből 1874-1917 (évk. I-XLIV.) pp. 43-54. (orosz, német)
 JANACIK, P.: Adalék a Kis-Fátra karsztjelenségeihez. pp. 55-67.
(orosz, német)
 DROPPA, A.: Vernár melletti karsztjelenségek. pp. 68-74. (orosz, német)
 BÁRTA, J.: A drevniki Strecha-mésztufabarlang. pp. 75-80.
(orosz, német)
 MICHALKO, J.: Megjegyzés a Zvoniva Diera és környékének vegetációjához. pp. 38-42. (orosz, német)

- BENICZKY, V. - JURKOVICOVÁ, M.: A Szlovák Karszt Muzeum könyvtára.
pp. 81-92. (orosz, német)
- BENICZKY, V.: Adatok a deményfalvi Szabadság-barlang felfedezésé-
nek történetéhez. pp. 93-102. (orosz, német)
- BENICZKY, V.: A Szlovák Karszt Muzeum történetéből. pp. 103-105.
(orosz, német)
- KÁMEN, Sv.: Bogaz (karsztforma) pp. 107-110. (orosz, német)
- BENICZKY, V.: Jelentés a Szlovák Karszt Muzeum 1958. évi tevékeny-
ségéről. pp. 111-114.
- KÁMEN, Sv.: A teplicei festési kísérlet. pp. 115-120. (orosz, német)
- BUKOVINSKY, V.: Kutatás a Kis-Fátka karsztvidékein. pp. 121-127.
- BRODNANSKY, J.: Brestovska-barlang viznyelői. pp. 128-130.
- DROPPA, A.: Tanulmányuton a Dinári-karszton Jugoszláviában.
pp. 131-143.
- KÁMEN, Sv.: Murányi Liscia diera-barlang. pp. 144-145.
- HUSCAVA, A.: XIII. századbéli jelentés a Deményfalvi-völgy barlang-
jairól. pp. 146.
- (-y): Látogatónak kell tenni a deményfalvi Béke-barlangot. pp. 147-148.
- KOWALSKY, K.: A világ legmélyebb barlangjában. pp. 151-154.
- DROPPA, A.: Perm környéki barlangok. pp. 155-156-
- JEZNY, P.: Janska-völgyi speleológiai kutatások. pp. 157.
- V. B.: Barlangok védelmezése. pp. 158-160.
- V. B.: Barlangkutató hét. pp. 161.
- V. B.: Nemzetközi kapcsolataink. pp. 165-166.
- V. B.: A szlovák barlangok látogatottsága. pp. 166.
- (-y): Új termálforrásokat furtak meg Liptószentivánban
(Liptovsky Jan) pp. 167.
- DROPPA, A.: A világ legnagyobb barlangrendszerei. pp. 167.
- V. B.: Szlovák Karszt Muzeum 1957. évi tevékenységéről.
pp. 167.
- (-y): Szlovák barlangkutató egyesület. pp. 167-168.

- V. B.: A barlang. pp. 168.
- DZAMBAZOV, N.: Bulgária barlangjai (Anton Droppa). pp. 169.
- CASTARET, N.: A mélység kutatói (K. Hubka) pp. 169-170.
- A Bolgár Népköztársaság barlangtérképe (A. Droppa). pp. 170.
- JURKOVICOVA, M.: III. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszus Ausztriában, pp. 169-170.
- P. J.: Ujabb barlang a látogatók rendelkezésére. pp. 170.
- P. J.: A barlangok gyógyítanak. pp. 170.
- V. B.: Prosiecanky megfestése. pp. 170.
- V. B.: Szlovákia barlangjainak látogatottsága 1959-ben. pp. 171.
- TURNOVEC, I.: Uj viznyelő a Szilicei-fennsikon. pp. 172-173.
- M. J.: Szlovák barlangkutató fotók sikere. pp. 173.
- DROPPA, A.: A Deményfalvi-barlang (Janacik, P.). pp. 174-175.
- DROPPA, A.: Bélai-barlang (Janacik, P.). pp. 175.
- DROPPA, A.: Dobsinai-jégbarlang (Janacik, P.) pp. 177.

III.

1959 - 1960.

- KUBINY, D.: Karsztrendszerek a Liptói- és Alacsony-Tátra takaró-sorozatában. pp. 3-20. (orosz, német)
- DROPPA, A.: Magashegységi karszt - Cerveny vrch. pp. 21-36. (orosz, német)
- OTRUBA, J.: Levegőcserélődés és hőmérsékleti viszonyok a Kresanica-zsombolyban. pp. 37-51. (orosz, német)
- SMARDA, J.: A liptói-tátrai Cerveny-vrch növényzete a karsztformákkal kapcsolatosan. pp. 52-56.
- BENICZKY, V.: Cerveny-vrch karsztjelenségeinek kutatása. pp. 57-58.
- VACHOLD, J.: A denevérek hibernációs viszonyai a deményfalvi-karszt barlangjaiban. pp. 59-67. (orosz, német)

- KORBEL, L.: Adalékok a délszlovák karszt bogarainak (Coleoptera) ismeretéhez. pp. 68-73. (orosz, német)
- ZAJONC, I.: A Domicabog gilisztái (Oligochaeta, Lumbricidae) pp. 74-81. (orosz, német)
- KÁMEN, Sv.: Murányi-karszt. pp. 82-87. (orosz, német)
- MAJERSKY, I.: Barlangok - nemzeti értékek. pp. 88-94.
- JANACIK, P.: Kis-fátrai Stratenci-zsomboly. pp. 95-98.
- BENICZKY, V.: Jan Volko-Starohorsky 80 éves. pp. 99-103.
- BENICZKY, V.: Jelentés a Szlovák Karszt Múzeum 1959. évi tevékenységéről. pp. 103-105.
- MARTINKA, J.: A barlangok történelmi-földrajzi jelentősége. pp. 106-109.
- KÁMEN, Sv.: Zlatnica-barlang. pp. 109-114.
- BUKOVINSKY, V.: Adalékok a barlangi légáramlás keletkezéséhez. pp. 114-115.
- KRATOCHVIL, Z.: Ludrovsky-völgy karsztjelenségei. pp. 115-119.
- KÁMEN, Sv.: Velka-Strozka-zsomboly. pp. 119-121.
- RABEK, J.: Vajon a Triglav-zsomboly valóban a világ legmélyebb barlangja? pp. 122-125.
- BENICZKY, V.: Mojtini-karszt. pp. 125-126.
- KEMÉNY, A.: A Koniar planika felszínalatti karsztformái. pp. 126-130.
- TURNOVEC, I.: Szádra lelet a délszlovák karszt Erna-barlangjában pp. 130-131.
- STELCL, O.: Capri-sziget barlangjai. pp. 131-137.
- P. J.: Cachticka-barlang átkutatva és lemérve. pp. 137-138.
- P. J.: A Stratenska Hornatina-i Medve-barlang komplex kutatása. pp. 138-140.
- PANOS, Vl.: A poljék és peremi karszt-alföldek keletkezési és fejlődési problémái. pp. 139-141.
- JANÁCIK, P.: Új felfedezések a Brezovska-barlangban. pp. 141.

- DROPPA, A.: A világ legmélyebb zsombolyai. pp. 142-145.
- BRODNANSKY, J.: Adalékok a Chocské poharie néhány barlangjának ismeretéhez. pp. 146-150.
- DROPPA, A.: A Deményfalvi-barlang kiterjedése. pp. 150-151.
- BUKOVINSKY, V.: A Kis-Fáttra karsztkutatásai. (A zsolnai barlangkutató csoport tevékenységéből.) pp. 151-154.
- JANACIK, P.: A Bystriáni-barlangrendszer kutatásának eredményei. pp. 157-159.
- BENICZKY, V.: - JURKOVICOVÁ, M.: A Szlovák Karszt Múzeum könyvtárának növekedése, külföldi kiadványokkal. pp. 160-166.
- KÁMEN, Sv.: Viliam Lenco után. pp. 167.
- JANACIK, P.: Emlékezés Adam Misurára, a deményfalvi Szabadság-barlang egyik felfedezőjére. pp. 168.
- PANOS, Vl.: Két nevezetes speleológiai évforduló (J. Cvijic, J. Danes). pp. 168-169.
- KRYL, J.: Emlékezés Gustav Dufkára. pp. 169.
- V. B: Jan Majko 60 éves. pp. 169.

IV.

1961 - 1962

- JANACIK, P.: Adalék a Strazovska hornat karszt ismeretéhez, különös tekintettel a Mojtni-karsztra. pp. 3-33. (német)
- SVATOPLUK, K.: Adalék a Murányi- és Tiszolci-karszt hidrológiai ismereteihez. pp. 34-35. (német, angol)
- DROPPA, A.: Liptovska Teplicka környéki karsztjelenségek. pp. 46-56. (német)
- SLAVKAY, M.: Ponicky-karszt. pp. 57-69. (angol)
- KÁMEN, Sv.: Machnata-barlang. pp. 70-74. (német)

- ZAJONC, I.: Adalék a Strázovska-hornatyna karszterületének fauna ismeretéhez. pp. 75-85. (orosz, német)
- MAJKO, J.: Jelentés a szilicei-fennsiki Babska diera vizsgálatáról. pp. 86-87.
- BÁRTA, J.: 10 éves a SAV Archeológiai Intézet speleológiai kutatása. pp. 87-97. (német, angol)
- SKRIVANEK, Fr.: Szpeleológiai és egyetemes karsztkiadványok a világon. pp. 97-106.
- BUKOVINSKY, V.: Mit mondanak a régi földrajzi tankönyvek a Strazovska hornatina karsztjelenségeiről. pp. 106-107.
- SKRIVANEK, Fr.: III. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszus Ausztriában. pp. 107-109.
- BĚNICZKY, V.: Jelentés a Szlovák Karszt Muzeum 1961-62 évi tevékenységéről. pp. 110-113.
- BĚNICZKY, V.: A Deményfalvi-barlang látogatottsága 1961-62-ben. pp. 120.
- HALASA, P.: Szpeleobibliográfia a Krasý Slovenska 1921-1958 évi I-XXXV. folyóirataiból. pp. 121-155.
- BĚNICZKY, V.: Deményfalvi-barlang. (Janacik, P.) pp. 156-157.
- DROPPA, A.: Vágfalvi-barlang (Vazecká) (Beniczky, V.). pp. 158.

V.

1963-1964

- DROPPA, A.: Geológiai és hidrológiai kutatás a Jászói-barlangban. pp. 3-9. (német)
- JANACIK, P. - SCHMIDT, Z.: Medve-barlang a Stratenska Hornatinában (Szlovák-paradicsom). pp. 10-36. (német)
- KÁMEN, Sv.: Certova-barlang (Tiszolc) pp. 37-41.
- DROPPA, A.: A Cervený Vrch-zsomboly geomorfológiai kutatásai pp. 42-48. (angol)

- KORBEL, L.: A Coleopterák és Carabidae-ák ismeretéhez a Szlovák - karsztban. pp. 49-57. (orosz, német, angol)
- BÁRTA, J.: Hozzászólás a Baradla-barlangrendszer ősidei betelepítéséhez. pp. 58-73. (angol, francia)
- KÁMEN, Sv.: Barlangok a Tesna Skalaban (Murányi-karszt). p. 74-80.
- PRIKRYL, L.: Álkarsztos formák Sulovo és Hricovo környékén. pp. 81-96.
- DROPPA, A.: Borava Hora-barlang. pp. 96-98.
- VINCENC St.: Jelentés a Nagy-Fátra Sklabinského Podzamki környékének speleológiai kutatásairól. pp. 98-100.
- MAJERSKY, I.: A miklósi értekezés után (1964. V. 14.) pp. 100-109.
- JANACIK, P. Ö. - STROL, St.: Jelentés a Liskovska-barlang vizsgálatáról. pp. 109-110.
- BENICZKY, V.: Adalék a Deményfalvi-barlang megnyitásának történetéhez. pp. 110-112.
- BENICZKY, V.: Szlovák barlangok látogatottsága. pp. 112-113.
- DROPPA, A.: A világ legnagyobb barlangrendszerei. pp. 113-114.
- JANACIK, P.: Nemzetközi Speleológiai Konferencia Brnoban. pp. 121.
- JANACIK, P.: Külföldi látogatók 1963-64-ben a Szlovák Karszt Muzeumban. pp. 122.
- JANACIK, P. - SROL, St.: Skopova-barlang. pp. 122-124.
- BENICZKY, V. - JURKOVICOVA, M.: Szlovák speleológiai és karszt bibliográfia. 1957-1963. pp. 124-150.
- SERBAN, M. - VIEHMANN, I. - COMAN, D.: Románia barlangjai. (Prikrýl, L.) pp. 153-154.
- RUBIN, J. - SKRIVÁNEK, F.: Csehszlovákia barlangjai. (Janacik, P.) pp. 154-155.
- JANACIK, P.: Vojtech Beniczky hatvanadik születésnapjára. pp. 3-6.
- KÁMEN, Sv.: Driencan-völgy karsztvidéke. pp. 7-17. (orosz, német)

- JANÁCIK, P.: Jelentés a Haligorské skaly (Piennin) karszt kutatásáról. pp. 17-27. (német, francia)
- PORUBSKY, A.: A Liptovskojánska-forrás strukturája és a karsztvizek. (A karsztvidék hatása az ásvány és termálvizekre). pp. 28-38.
- STOLLMANN, A.: Megjegyzés a denevérek (Chiroptera) előfordulásaihoz, ÉNy- és Közép Szlovákiában. pp. 37-40. (angol, német)
- SEDA, Z.: Megjegyzés a Szilicei-fennsík szakadéknövényzetéhez. pp. 41-48. (német)
- SKRIVANEK, Fr.: Kockakőkarszt "Clare area" Nyugat-Irországbán. pp. 49-53. (angol)
- JANÁCIK, P.: Szlovákiai karsztterképek és kataszterek elkészítésének metodikájához és alapelveihez. pp. 54-70. (német, francia)
- PRIKRYL, L.: Süllyedési barlangok Rajecké Teplicén. pp. 71-76.
- SENES, J.: Jelentés a Vyvierania-barlang geológiai-morfológiai kutatásairól. pp. 76-83.
- JANÁCIK, P.: Jelentés a Liptovska-barlang kutatásáról és vizsgálati szondázásáról. pp. 83-86. (orosz, francia)
- KÁMEN, Sv.: Festési kísérletek a Mokra polanában. pp. 86-90.
- BRONDANSKY, J.: Tupka Skala és a Cigánkai-barlangok. pp. 90-91.
- BUKOVINSKY, V.: Adalékok a Szabadság-barlang történetéhez. pp. 92-97.
- PRIKRYL, L.: Vannak-e Zabiedovánál barlangok? pp. 97-99.
- BUKOVINSKY, V.: A speleológiai felfedezés fogalma, pp. 100-103. (német)
- BENICZKY, V.: Jozef Viktorian a Postojnai-barlangban. pp. 103-105.
- BENICZKY, V. - JURKOVICOVÁ, M.: A Szlovák speleológiai- és karsztirodalom bibliográfiája. 1930-1945.
- JANÁCIK, P.: Szeminárium a barlangi mentésről. pp. 128-129.

- BLAHA, L.: Szlovákiai barlangok látogatottsága és bevétele 1965-ben, 1964-hez viszonyítva, pp. 129-131.
- JIRMER, F.: Jelentés a Bystrianskai-barlang megnyitási munkálatairól, pp. 131-133.
- FERKO, V.: A világ fenekén (Bárta, J.). pp. 146.

VII.

1967-1968.

- MAZUR, E. - JAKÁL, J.: Szlovákiai karsztterületek tipológiai tagolása, pp. 5-40. (német)
- ZATKO, M.: Néhány adat a szlovákiai karsztforrások vízhozam rendszeréről, pp. 41-62. (angol)
- LICHARDUS, J.: A Szlovák-karszt neolitikus települései az új archeológiai vizsgálatok megvilágításában, pp. 63-79.
- PRIKRYL, L.: Szakadék a Kis-Fáttra Kriván csucsa alatt, pp. 81-83.
- BRODNANSKY, J.: Kralovianska Horna-barlang Sokolovóban, pp. 85-88.
- PRIKRYL, L.: Néhány karsztjelenség Lysice környékén, pp. 89-91.
- JANACIK, P.: A Iglovy Jano időszakos forrás a deményfalvi Béke-barlangban, pp. 93-94.
- BRODNANSKY, J.: Barlang Ostra skála-ban Felső-Kubin mellett, pp. 95-98.
- BRODNANSKY, J.: Barlang Sipben Zaskova mellett, pp. 99.
- PEKÁR, Zb.: A Deményfalvi Vyvieranie-barlang szifonjának vizsgálata, pp. 101-104.
- HOLOCEK, V.: Adalék a Javorska-barlangban végzett munkák történetéhez, pp. 105-116.
- SYDOW, A.: Blaha L. fordítása: A deményfalvi Dracia-barlang pp. 117-122.

- KÁMEN, Sv.: Javaslat a szlovákiai speleológiai munkákban való
egységes grafikus és kartografikus jelek használatáról.
pp. 123-131.
- JANACIK, P.: Tematikus tanulmányutak a természetvédelmi karszt-
területeken, az Alacsony-Tátrai Nemzeti Park SNP
példájára. pp. 133-145.
- BLAHA, L.: Szlovákiai barlangok látogatottsága, 1966. és 1967-ben.
pp. 147.
- CHOVAN, A.: Jelentés Brestová-ból, a barlangászati hétről.
pp. 149-154.
- CHOVAN, A.: Kirándulás a Prosiecka-völgyben. pp. 155-159.
- BENICZKY, V.: 100 éves a Dobsinai-jégbarlang. pp. 3-6.
- SCHMIDT, Z.: A Szlovák Kárpátok területén élő medvék előfordulása
és geografikus elterjedése. pp. 7-20. (angol)
- HOMZA, S. - RAJMAN, L. - RODA, I.: Az Ochtinai-aragonitbarlang karszt-
formáinak keletkezése és fejlődése. pp. 21-68. (német)
- SCMIDT, Z. - CHRAPAN, J.: A Medvedia-barlang fosszilis medvecsont maradvá-
nyok kormeghatározása C¹⁴ módszerrel. pp. 69-82.
(angol)
- KÁMEN, Sv.: Burda-barlang. pp. 83-93. (német)
- SLAVKAY, M.: Aragonit barlang a Donicky karsztban. pp. 95-99.
- KUBINY, D.: A Trangoski Srncná-zsomboly környéki karsztterület
geológiai és speleológiai viszonyok. pp. 99-102.
- ZAJONC, I.: Liskovska-barlang zoológiai kutatásának eredményei.
pp. 102-105.
- KAMEN Sv.: Zadna Tuturikova-zsomboly. pp. 105-107.
- KAMEN, Sv.: Machova-barlang. pp. 107-109.
- CEBECAUER, I.: Uj lehetőségek a karsztterületek felszínalatti vízfolyá-
sai összefüggésének megfigyelésére. pp. 110-111.
- BRODNANSKY, J.: Az 1. sz. karsztgödör, barlanggal a Brestovska-barlang
mellett. pp. 111.

- JAKÁL, J.: Kirándulás a jugoszláv karszt területén. pp. 111-114.
Kivonatok a barlangrendszerben való közlekedési szimpóziumból.
- BÁRTA, J.: A szlovák önkéntes barlangkutatók ismét egyesültek az SSS-ben. pp. 124-130.
- JAKÁL, J. - CHOVAN, A.: Bystriai barlangkutató hét. pp. 134-139.
- BÁRTA, J.: Blaha L. 55 éves. pp. 147-149.
- TARNÓCZY, L.: Pavlov Staron után. pp. 149.
- KÁMEN, Sv.: A karbidlámpa fénye után (Bárta, J.) pp. 151.

1971.

IX.

- A kötetet a Dobsinai-jégbarlang feltárásának 100 éves évfordulója alkalmából rendezett konferencián elhangzott előadásokat tartalmazza.
- TARNÓCZY, L.: Tudományos értekezéslet Inyikfalván (Dedinky), a Dobsinai-jégbarlang feltárásának 100 éves évfordulója alkalmával. p. 3-4.
- BLAHA, L.: Dobsinai-jégbarlang - 100 év telt el a felfedezése óta. pp. szlovák, pp. 11-18. orosz, pp. 19-26. német.
- JAKÁL, J.: A Dobsinai-jégbarlang morfológiája és genezise. pp. 27-34. szlovák, pp. 35-40. német.
- PETROVIC, S. - SOLTIS, J.: A Dobsinai-jégbarlang rövid mikroklimatikus jellemzése. pp. 41-48. szlovák. pp. 49-58. német.
- PULINA, M.: A tátrai barlangok jég típusai. pp. 57-70. szlovák, pp. 71-74. orosz.
- BÖGLI, A.: A Hölloch-barlang a pleisztocén jégkorszakai alatt. pp. 75-78. német, pp. 79-80. szlovák.
- TRIMMEL, H.: Jég az ausztriai megnyílt barlangokban. pp. 81-86. német, pp. 87-90. szlovák.

- ABEL, G. : Jégbarlangok a slazburgi Alpokban. pp. 91-94. német, pp. 95-98. szlovák.
- GRESSEL, W. : Szpeleometeorológia és a jég előfordulása az Alpok területén lévő barlangokban. pp. 99-102. német, pp. 103-106. szlovák.
- OEDL, R. : Eisriesenwelt-jégbarlang 50 éves meteorológiája. pp. 107-110. német, pp. 111-114. szlovák.
- FODOR I. : Adatok a jégbarlangok mikroklímájához. pp. 115-126. német, pp. 127-134. szlovák.
- HABE, F. : Jégbarlangok Szlovákia karsztvidékein. pp. 135-146. német, pp. 147-150. szlovák.
- POPOV, V. : Ledenika-barlang jégformái. pp. 151-158. orosz, pp. 159-162. szlovák.
- DÉNES Gy. : Klíma kutatások a Dobsinai-jégbarlangban a felfedezést követő 50 évben. pp. 163-166. német, pp. 167-170. szlovák.
- BOZICEVIC, S. : Jégbarlangok Horvátországban. pp. 171-176. orosz, pp. 177-180. német.
- GÁDOROS M. : Rádióaktív anyagok és felhasználásuk. pp. 181-186. német, pp. 187-192. szlovák.
- OTRUBA, J. : Meteorológiai feltételek és a Deményfalvi-jégbarlang eljegesedése. pp. 193-202. szlovák, pp. 203-212. angol.
- MARIOT, P. : A barlangok távlati lehetőségei a szlovák turistaforgalomban. pp. 213-218. szlovák. pp. 219-224. német.
- HROMAS, J. : Jégkorszak és jégkorszak utáni barlangok a Cseh Szocialista Köztársaságban és a védelmük. pp. 225-236.
- KUBINY, D. : Nyugati Kárpátok karsztformáinak tektogenezise. Szlovák jégbarlangok tektogenezise. pp. 237-242. szlovák, pp. 243-248. német.

- RODA, S. - RAJMAN, L.: Beszámoló a vertikális jégképződmények vizsgálatáról.
pp. 249-252. szlovák, pp. 253-256. német.
- A nemzetközi tudományos értekezéslet javaslata a Dobsinai-jégbarlang problémájához. pp. 257-258. szlovák, pp. 259-260. orosz, pp. 261-262. német.
- A konferencia résztvevőinek névjegyzéke. pp. 263-265.
- 1972.
- X.
- JAKÁL, J. - NEMEC, VI.: Ötven éves a Szabadság-barlang. pp. 3-5.
- KNAZOVICZKY, O.: Jubilál a Béla-barlang. pp. 7-8.
- DROPPA, A.: Gemorfológiai megfigyelések a Deményfalvi-völgyben. pp. 9-46. (német)
- CEBECAUER, I. - LISKA, M.: Hozzászólás a szepesi édesvizi mészkő és tömbcsuszamlások karsztformáinak ismertetéséhez.
pp. 47-62. (orosz)
- RAJMAN, L. - RODA, S.: A Domic-barlang szinter anyagának vizsgálata
pp. 63-72. (német, angol)
- BÁRTA, J.: A Radosin melletti Certova pec-barlang. pp. 73-86.
(német)
- NESVARA, J.: A mállási anyag beszivárgása a karsztos mészkőbe.
pp. 87-89.
- RAJMAN, L. - RODA, S.: Az Ochtinai-aragonitbarlang mikroklíma változása
pp. 90-93.
- DROPPA, A.: A Deményfalvi-barlang történetírása. pp. 94-101.
- KÁMEN, Sv.: Pavelkovo-zsomboly. pp. 102-106.
- KÁMEN, Sv.: Baranova-barlang. pp. 107-108.

- PRIBYL, J.: Leszállás a Barázdálási-zsombolyba., 1967-ben.
pp. 109-113.
- HIPMAN, P.: Stary Hrad-barlang. pp. 114-119.
- MITTER, P.: Lopusnomi-barlang. pp. 120-124.
- MITTER, P.: Javorina-zsomboly. pp. 125-128.
- BRODNANSKY, J.: A Sivy Vrch-zsomboly. pp. 129-135.
- STEFANCA, P.: Uj speleológiai lelőhely - Radzim pp. 136-138.
- NOVOTNY, J.: A Zelena Hora alatti barlang. pp. 139-140.
- MITTER, P.: Jelentés a Lengyelországba történt szolgálati utról
1971. II. 7-17-ig. pp. 141-143.
- HOMZA, S. - JAKÁL, J.: A szlovák barlangkutatás fejlesztésének perspektívája.
pp. 145-154.
- CHOVAN, A.: Jelentés a Szlovák Barlangkutató Társulat évi tevé-
kenységéről. pp. 155-161.
- CHOVAN, A.: A Barlangkutató Társulat 1970-es barlangkutató hete
a Dobsinai-jégbarlang mellett. pp. 162-166.
- TARNÓCZY, L.: 90 éves Jan Volk Starohorsk. pp. 167-169.
- BÁRTA, J.: Jan Majk hetven éves. pp. 169-172.
- BÁRTA, J.: Jan Brodnansky hatvan éves. pp. 172-173.
- TARNÓCZY, L.: Peter Droppa hatvan éves. pp. 173-174,
- JAKÁL, J.: Egy alkalmi értékelés (Vladimir Nemeč). pp. 174-176.
- JURKOVIC, M.: Vladimir Holoček + pp. 176-177.
- BRODNANSKY, J.: Frantisek Cejk után + pp. 177-178.
- PORUBSKY, A.: Vojtech Beniczky + pp. 178-179.
- RODA, S.: Herényi László érdemes barlangkutató elhunyt. pp.
179-180.
- SISÁK, J.: A Rozsnyói-medence geográfiája (Svatopluk Kámen).
pp. 182.

Faint, illegible text, likely a table of contents or list of entries.

Belső használatra!

Kiadja:MTESZ Magyar Karszt- és Barlangkutató
Társulat

(Budapest, V. Kossuth Lajos tér 6-8.)

Felelős szerkesztők: Dr. Dénes György,
Bárczi Éva és
Sohár István

Készült:600 példányban

73/5339-MTESZ Házi Nyomda, Budapest.